
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁŘSKÁ ŠKOLA

Kč 15,–

7 březen
2002-3
65. ročník

Rýže setá / Ryža siatá
(*Oryza sativa*)

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

Soutěž v praktických dovednostech	2
Nové úkoly střední školy v přípravě studentů na život	3
Európske okienko	4
Informační centrum Evropské unie	5
Co přinese vstup do EU našemu zemědělství a venkovu	7
Vyhledáváme na Internetu	9
Pripravuje sa nový viacjazyčný terminologický slovník	10
Aktuální nabídka vyšších odborných škol	11
Projekty mobility	15
Lesníci iniciátory výsadeb Stromů milénia	17
Recenze – v netradičném pojetí	18
4. ročník celoslovenskej súťaže odborných zručností vinohradníkov v reze viniča hroznorodého	19
V. ročník školského kola Súťaže o mlieku v SPoŠ Zvolen	20
Vznikne asociace vzdělávacích zařízení	21
Jarní zahradnické výstavy a soutěže	21
„Buď budeme mít partaje, nebo republiku!“	22
Co s pedagogickými seniory	23

Soutěž v praktických dovednostech

Střední odborná škola Hořovice je v letošním roce pořadatelem soutěže v praktických dovednostech studentů čtvrtých ročníků zemědělských škol.

Tato akce se koná z pověření koordinačního výboru Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství a na základě dohody z posledního ročníku této soutěže konané v Opavě.

1. Soutěžící

Studenti čtvrtého ročníku studijního oboru Agropodnikání

- každá škola může vyslat jen jednoho soutěžícího a jednoho učitele jako pedagogický dozor
- soutěžící si zajistí pracovní oděv, psací potřeby a kalkulačku

2. Náplň soutěže

Teoretická část – písemný test z PER, CHOV, SAZ a EPO

Praktická část – jízda zručnosti traktorem Z 5211 s vlekem 5t

- poznávání hnojiv, semen, rostlin a výpočty dle zadání
- poznávání plemen hospodářských zvířat, poznávání krmiv, výpočty dle zadání
- praktické zaúčtování příkladu v jednoduchém účetnictví

3. Termín a místo konání

24. a 25. dubna 2003

- soutěž proběhne v objektu školy a školního statku

4. Organizace soutěže

24. 4. 2003 do 12:00 hod. příjezd do školy, prezentace, oběd, ubytování

13:00 hod. zahájení soutěže praktickou částí

25. 4. 2003 v 8:00 hod. zahájení teoretické části soutěže

v dopoledních hodinách vyhodnocení soutěže, oběd a odjezd účastníků soutěže

5. Náklady na stravování a ubytování

- celkem 230 Kč na osobu
- náklady hradí vysílající organizace a budou hrazeny při prezentaci

6. Doprava účastníků soutěže

- vlakem – autobusem, autobusové nádraží je 200m od školy
- vlastní doprava, osobní automobil možno zaparkovat před školou

Střední odborná škola Hořovice

Palackého náměstí 100, 26801 Hořovice

Tel.: 311512156, e-mail: jirka@szes.horovice.cz

Nové úkoly střední školy v přípravě studentů na život

III. část

Požadavky Evropské komise na uchazeče o zaměstnání v EU

Aby mohl občan České republiky vstoupit na území cizího státu a tam pracovat, musí splnit podmínky, za kterých je umožněn vstup cizincům na území tohoto státu a podmínky, za kterých je cizincům umožněno hledání zaměstnání a získání práce. Tyto podmínky upravuje každý stát svými vnitrostátními předpisy, které jsou v jednotlivých státech odlišné.

1/ Jaké jsou obvyklé dokumenty vyžadované pro umožnění vstupu občana České republiky na území cizího státu?

Předpokladem vstupu občana České republiky na území cizího státu je splnění podmínek (požadovaných dokumentů), které upravuje každý stát svými vnitrostátními předpisy, a tyto se v jednotlivých státech liší. Mezi požadované dokumenty může patřit – platný cestovní pas, platné vízum, doklad o sjednaném pojištění na dobu pobytu, pozvání, vyplnění evidenčního dokladu (tzv. hraniční průvodky), při používání automobilu řidičský průkaz. Podrobnější údaje ohledně dokumentů nezbytných pro umožnění vstupu a pobytu občanů ČR v jednotlivých zemích světa lze najít na internetové adrese Ministerstva zahraničních věcí České republiky /www.mzv.cz/.

2/ Jaké jsou obvyklé dokumenty vyžadované pro získání práce v zahraničí?

Předpokladem pro legální hledání zaměstnání a získání práce pro české občany v zahraničí je rovněž předložení příslušných dokumentů požadovaných podle vnitrostátních předpisů toho kterého státu. Pravidelně je vyžadováno (kromě dokumentů nezbytných pro samotný vstup) pracovní povolení, které zpravidla zajišťuje zaměstnavatel v zemi, kde bude vykonávána práce. Studenti mohou v některých státech získat pracovní povolení automaticky, aniž by museli o ně žádat.

Právní vztahy občana České republiky se řídí podle ustanovení paragrafu 16 zákona o mezinárodním právu soukromém (nemá-li se svým zaměstnavatelem dohodnuto něco jiného), právem státu, na jehož území práci vykonává. Takový zaměstnanec tedy musí splnit formální podmínky pro to, aby mohl být na území cizího státu zaměstnán, je

pojištěn ve státě, na jehož území práci vykonává, dostává odměnu za práci v místní měně.

Významným dokumentem uchazeče o práci v EU je životopis, splňující požadavky Evropské komise, která vytvořila jednotnou strukturu životopisu tím, že údaje, které mohou uchazeče charakterizovat, rozčlenila do šesti základních oddílů. Každému z nich Komise doporučuje věnovat samostatný list papíru (popř. větší počet listů, je-li toho třeba) a nadpisy těchto částí doporučuje uvádět v angličtině.

VZOR ŽIVOTOPISU PRO EU

- 1) Osobní informace – Personal informations
 - příjmení.....jméno.....
 - bydliště.....číslo domu, ulice, PSC, město, země
 - telefon, včetně předvolby ze zahraničí
 - fax, včetně předvolby ze zahraničí
 - e-mail
 - národnost
 - datum narození: den, měsíc, rok
- 2) Profesní a pracovní zkušenosti – Work experiences
 - jako první uvést aktuální popř. poslední zaměstnání
 - od ... do, den, měsíc, rok, při změně funkcí u téhož zaměstnavatele uvést přesná data těchto změn
 - zaměstnavatel..... název a adresa
 - odvětví.....např. zemědělství, školství, studující apod.
 - zastávaná funkce, míra odpovědnosti
- 3) Základní a další vzdělání – Education and training
 - (Jako první uvést poslední vzdělávací akci, školu, kurz apod., zdůraznit získané vědomosti a zkušenosti užitečné pro event. zaměstnavatele.)
 - poslední vzdělávací akce od.....do, název vzdělávací instituce a obor vzdělání
 - získané dovednosti a vědomosti
 - získaná kvalifikace
 - srovnatelnost – uvedení odpovídajících národních nebo mezinárodních srovnávacích klasifikací
 - předchozí vzdělávací akce (podobně jako u shora uvedeného)
 - profesní vzdělání (např. zemědělský technik) od.....do
 - název a adresa vzdělávacího zařízení
 - získaná kvalifikace
 - školní vzdělání od.....do
 - název a adresa školy
 - studijní obor (např. Střední zemědělská škola – agro-podnikání)
 - získaná kvalifikace (např. maturita)

- srovnateľnosť – uvedenie odpovedajúcich národných alebo medzinárodných srovnávacích klasifikácií
- 4) Schopnosti a dovednosti – Personal skills and competences

Zde se uvádějí rozvinuté schopnosti a získané dovednosti, které zaměstnavateli umožňují posoudit, čím se adept liší od ostatních – např. znalost cizích jazyků, organizační schopnosti, sportovní schopnosti, řidičské oprávnění apod.

- 5) Dodatečné informácie – Additional informations

V této části lze např. uvést, jakým způsobem se adept o zaměstnavateli, jemuž životopis zasílá, dověděl, kdo může údaje uvedené v životopise potvrdit, event. k nim podat další informace.

- 6) Přílohy – Annexes

Tato část obsahuje přiložené kopie školních vysvědčení (kromě školy základní), vysvědčení a osvědčení z oblasti dalšího vzdělávání, pracovní hodnocení apod.

Životopis se datuje a vlastnoručně podepisuje, avšak neopatrňuje se – ač je to v některých členských státech EU dosud obvyklé – fotografií uchazeče. I když tento vzor životopisu nemá povahu závazné normy a je pouhým doporučením, má nepochybně značnou praktickou důležitost, kvůli níž je vhodné seznámit s ním i naše studenty.

KU

Európske okienko

Pred vstupom do EÚ je potrebné, aby sme sa zoznámili s niektorými pojmami, ktoré nám približujú mechanizmus pôsobenia EÚ a jej inštitúcií.

V našej rubrike sa budeme snažiť vysvetliť pojmy, s ktorými sa stretávame v dennej tlači, v spravodajských reláciách alebo v populárno-náučných a odborných publikáciách. Nie je našim zámerom venovať sa špecifickým okruhom problémov, ani systémového výkladu tej-ktorej problematiky, chceme iba poskytnúť pomoc pri orientovaní sa v záplave informácií o Európskej únii.

Právo EÚ

Právo EÚ pozostáva

- z **primárneho práva**, napr.: Zmluva o EÚ a Zmluva o Európskych spoločenstvách (významné základné dokumenty)
- z **sekundárneho práva**: nariadenia, smernice, odporúčania, názory a rozhodnutia (právne normy upravujúce konkrétne situácie).

Rozhodovací proces v EÚ

Rozhodovací proces v EÚ pri prijímaní všeobecnej legislatívy je výsledkom spolupráce najmä Európskej komisie, Európskeho parlamentu a Rady ministrov EÚ. Komisia legislatívny návrh pripraví, Rada ministrov ho predkladá Európskemu parlamentu na posúdenie. O podanie legislatívneho návrhu môže Európsku komisiu požiadať aj Rada ministrov, alebo Európsky parlament. Konečné rozhodnutie o návrhu prijíma

Rada ministrov EÚ, ktorej štruktúra vytvára politické prepojenie na členské štáty. Parlament, ako spoločný legislatívny orgán má zvýšenú spolurozhodovaciu úlohu s možnosťou ďalšieho čítania návrhu alebo jeho odmietnutia, na ktoré je však potrebná absolútna väčšina jeho členov.

Acquis communautaire (Acquis)

Acquis communautaire zahŕňa celú škálu princípov, zákonov, politík, záväzkov a cieľov, prijatých v rámci Európskej únie a obsiahnutých predovšetkým v zmluvách, legislatíve a rozhodnutiach Súdneho dvora. Dosiahnuté výsledky musia záväzne akceptovať všetky členské štáty Únie. Prevzatie *Acquis* do právneho systému je jedným z predpokladov prijatia kandidátskej krajiny za riadneho člena EÚ.

Nariadenie (Regulation)

Nariadenie je jeden z najsilnejších právnych nástrojov EÚ. Má priamu silu zákona vo všetkých členských štátoch EÚ. O jeho platnosti nemusí dodatočne rozhodnúť žiadny národný orgán a občania sa tak môžu okamžite po jeho schválení dovoliavať svojich práv vyplývajúcich z regulácie.

Smernica (Directive)

Jeden z právnych nástrojov EÚ. Smernice definujú spoločné ciele. Na rozdiel od nariadení, zaväzujú členské štáty do určitého dátumu upraviť svoju národnú legislatívu v danej oblasti. Formy a prostriedky aplikácie do národného práva sa ponecháva jednotlivým členským štátom.

Rozhodnutie (Decision)

Jeden z nástrojov práva EÚ. Týka sa väčšinou len úzkeho okruhu subjektov, ako napríklad rozhodnutie Komisie o nepovolení splynutia dvoch firiem.

Odporúčanie (Recommendation)

Právny akt Rady a Európskej komisie, ktorý nie je právne záväzný. Doporučuje postup alebo chovanie v danej záležitosti.

Ombudsman

Inštitúcia ombudsmana vznikla v roku 1809 vo Švédsku. Odtiaľ sa rozšírila do iných krajín sveta. V tejto súvislosti je zaužívané aj slovné spojenie poverenec občanov. Inštitút ombudsmana zakotvila v rámci EÚ Maastrichtská zmluva. Ombudsmana volí Európsky parlament. Jeho právomocou je prešetrovať z vlastnej iniciatívy, z podnetu občanov Únie alebo právnických osôb sťažnosti na byrokráciu (porušovanie zákonov, chyby, omyly a nedopatrenia) v činnosti inštitúcií a orgánov spoločenstva s výnimkou Súdneho dvora a Súdu prvej inštancie. Na základe výsledkov vyšetrovacej činnosti signalizuje príslušným orgánom zistené nedostatky, navrhuje konkrétne opatrenia a vydáva ročné správy. Ombudsman nemá sankčnú právomoc.

Agenda 2000

Dokument Európskej komisie, (označovaný aj ako program EÚ na 21. storočie) sa zaoberá perspektívami rozvoja EÚ, otázkami rozšírenia, prehlbovania integrácie ako aj budúceho financovania rozšírenej EÚ. V závere roku 1997 bola Agenda 2000 schválená Európskym parlamentom a Európskou radou.

Konvent o budúcnosti EÚ

Diskusné fórum na ktorom sa zúčastňujú zástupcovia členských štátov EÚ a kandidátskych krajín. Jeho úlohou je nájsť vhodný model usporiadania EÚ v budúcnosti.

Európa regiónov

V súčasnej Únii je 222 regiónov. V decembri 1991 bol na stretnutí hláv štátov a šéfov vlád v Maastrichte zriadený Výbor pre regióny s cieľom poskytnúť regiónom možnosť spolupracovať o európskej integrácii.

Princíp subsidiarity

Znamená posúvať rozhodovanie čo najbližšie k ľuďom, na čo najnižšiu úroveň.

Do právomoci vyšších orgánov prechádzajú len tie kompetencie, ktoré nemožno účinnejšie uplatniť na nižšej úrovni. V rámci EÚ to znamená, že na úrovni európskych inštitúcií by sa mali prijímať len tie rozhodnutia, ktoré nemožno lepšie zabezpečiť na národnej a nižšej úrovni. V súčasnosti sa takými javia záležitosti týkajúce sa niektorých aspektov zahraničnej politiky, spoločného trhu, spoločnej meny, spoločnej obrany, medzinárodne organizovanej kriminality, znečistenia životného prostredia presahujúceho hranice členských štátov a podobne.

Použité informačné zdroje:

<http://europa.sme.sk/frame.asp?url=http://www.cpep.sk/>

<http://europa.sme.sk/basic/pojmy.asp#agenda>

Stručný slovník európskej integrácie. Centrum pre európsku politiku, Bratislava 1998

Pripravuje Mgr. Ildikó Pongóová

Informační centrum Evropské unie

při Delegaci Evropské komise v České republice

Stručné zprávy z EU

Komise zahajuje diskuzi o tom, jak přeměnit evropské univerzity na školy světové pověsti

Před evropskými vysokými školami stojí náročný úkol vyplývající z rozvoje znalostní společnosti a ekonomiky

– potřeba zvýšit úroveň vzdělání a vysokého školství ve všech členských státech a realizovat Evropskou zónu výzkumu. Vysoké školy představují střediska vyššího vzdělání odborné přípravy, výzkumu a místního vývoje.

Sdělení vyzývá zájemce, aby se zapojili do diskuze nejpalčivějších problémech vysokého školství, mezi něž patří

např. financování, autonomie, odborná úroveň a její normy, způsob dosažení a udržení nejlepší kvality, příspěvek k místnímu a regionálnímu rozvoji a způsob zavedení evropských zón vysokoškolského vzdělání a výzkum.

Akční plán eEurope 2002 byl z hlediska zavádění Internetu v Evropě úspěšný

Plán byl zahájen na zasedání Evropské rady v červnu roku 2000. Ze zprávy vyplývá, že počet domácností s připojením na Internet se více než zdvojnásobil a že k Internetu mají nyní přístup téměř všechny školy a podniky. Evropa v současné době disponuje nejrychlejší výzkumnou sítí na světě. Na evropské úrovni byl dokončen nový a moderní právní rámec elektronických komunikačních služeb a elektronického obchodování. Vstoupí v platnost v létě letošního roku.

Reforma CAP: Komise navrhuje zjednodušení režimu veřejné pomoci zemědělcům

Nové nařízení umožní členským státům přiznávat nejrůznější typy veřejné pomoci zemědělcům bez nutnosti zajistit si předem souhlas Komise. Tato bloková výjimka urychlí zavádění nových druhů veřejné pomoci do zemědělství, což dále usnadní realizace národních programů zaměřených na zkvalitnění úrovně ochrany životního prostředí, péče o zvířata a hygieny v zemědělství. Nezbytným doplňkem zrušení dosavadního schvalovacího postupu je kvalitní následné výkaznictví ze strany členských států. Nařízení nikterak nezměkčuje podstatu pravidel poskytování veřejné pomoci a zejména nedovoluje její poskytování v oblastech, které jsou považovány za neslučitelné s vnitřním trhem.

Stačí kliknout myší: nový portál PLOTEUS zajišťuje přístup k „Evropě příležitostí k učení“

Chci se stěhovat do Itálie a studovat architekturu. Jak nejnázne zjistím, jaké mám možnosti? Přestěhovala jsem se s rodinou do Švédska. Moje děti tam budou chodit do školy, proto bych se ráda něco dověděla o tamním školském systému. Odpovědi na všechny tyto a další dotazy lze najít na novém internetovém portálu (<http://www.ploteus.net>), který má za cíl zprostředkovat lidem podrobné informace vzdělávání a odborné přípravě v Evropě.

Zprávy o rozšíření

Pro český program Sapard bylo akreditováno další opatření

Evropská komise přijala rozhodnutí předat řízení pomoci v rámci programu Sapard do rukou českých orgánů v sou-

vislosti s opatřením „Výrobní zemědělské metody určené k ochraně životního prostředí a zachování venkova“. Česká republika nyní může zahájit realizace tohoto opatření, na níž bylo v českém programu Sapard vyčleněno 3 747 996 eur. Tato částka představuje asi 2,3 % celkového objemu finančních prostředků programu Sapard na období let 2000–2006, vyčleněných pro Českou republiku.

Drobní polští zemědělci dávají přednost „pozitivní akci“

Podle závěrů nedávného londýnského jednání Mezinárodní koalice na ochranu polského venkova (ICPPC) má tato organizace na svém programu na rok 2003 pozitivní akce, které dávají dobrý příklad praktických řešení polskému venkovu, jako jsou např. dobrý marketing místních tradičních a organických produktů a vzdělávací činnosti pro děti, zemědělce a spotřebitele. ICPPC sdružuje zástupce zemědělců a jejich organizací a ekologických skupin z Polska, Velké Británie, Švédska, USA, Dánska a Poláky žijící ve Velké Británii a jeho cílem je posoudit jak nejlépe chránit malá rodinná hospodářství v Polsku. Jednání dospělo k závěru, že krizi, před kterou stojí všichni drobní zemědělci v celé Evropě, je možno řešit jen pomocí vzájemné spolupráce a vytvořením hnutí na základě mezinárodní spolupráce.

Prioritami EU by měly být nezávadné potraviny a podpora venkova

To jsou nejvyšší priority občanů budoucích členských států, které uvedli během nedávného průzkumu Eurobarometru. Z dotázaných se 88 % domnívá, že k uvedeným účelům by se měla využívat Společná zemědělská politika (CAP). Jasná většina (67%) podporuje směr, kterým se CAP nyní ubírá s tím, že by měly být zredukovány dotace zemědělským výrobkům a naopak posíleny prostředky věnované na rozvoj a ochranu venkovské ekonomiky spolu s přímou podporou zemědělcům. Dále většina očekává, že CAP bude příznivě působit ve prospěch zemědělců, spotřebitelů, potravinářství i životního prostředí na venkově.

Pozorovatelé v Evropském parlamentu

Nové členské státy nebudou moci vyslat do Evropského parlamentu své přímo volené zástupce až do doby voleb do EP, které se budou konat ve dnech 10. – 14. 6. 2004. Avšak EP se rozhodl, že z 10 nových členských států pozve 162 pozorovatelů tak, aby se jeho činnosti mohli zúčastnit již ode dne podpisu Smlouvy o přistoupení.

Co přinese vstup do EU našemu zemědělství a venkovu

Ministerstvo zemědělství ČR pořádá, jak jsme uvedli v únorovém čísle Zemědělské školy, informační seminář o výsledcích jednání našeho vstupu do EU, o jeho dopadech pro české zemědělství a venkov, a z toho vyplývajících praktických účincích a změnách, které ovlivní činnost našich zemědělců.

Série sedmi seminářů, které se konají od konce února a v měsíci březnu v Hradci Králové, Praze, Českých Budějovicích, Brně, Opavě, Olomouci a Žatci byly určeny pro zvané vedoucí a přední pracovníky zemědělských svazů, komor, agentur a vzdělávacích zařízení, zváni byli rovněž zástupci středních a vyšších odborných škol zařazených do trvalé vzdělávací základny MZe ČR.

Nabízíme vám informaci ze semináře, který se uskutečnil 5. března v Praze na ČZU.

Zástupce delegace Evropské komise **Ing. Víšek** zhodnotil náš očekávaný vstup třemi kladnými body, jsou to: přímé platby, které zvýší naši konkurenceschopnost, přístup na trh a zvýšení cen českých výrobků. Dále je očekáván nárůst mezd, zvýšení cena půdy, ceny vstupů na stejné úrovni či nižší, přístupnější budou úvěry, dojde ke zvýšení investic (snížení nákladů). Podrobně k jednotlivým tématům se vrátí přednášející v dalších výstupech.

Ing. Finfrle, zástupce MZV, se vrátil k výsledkům Kodaňského summitu. Naše žádost byla podána v r. 1996. Vstupem nových kandidátů dochází ke spojení Evropy. Celkové postavení ČR po vyjednávání je dobré, přechodná období byla stanovena pouze výjimečně tam, kde to bylo nejnutnější. Ale proces vyjednávání nekončí. ČR pokračuje v bilaterálních jednáních, podrobně pracuje na jednotlivých kapitolách, řeší, jaká kde budeme mít zastoupení. Konečný návrh přístupové smlouvy bude připraven do konce března. Naším úkolem nastane důsledné plnění všech závazků, tj. souhrnu úkolů pro vstup. Legislativu budeme muset nejenom převzít, ale důsledně naplňovat!

Vstup do EU nám přinese čtyři základní svobody – umožní volný pohyb na trhu u zboží, osob, služeb a kapitálu. Zemědělci získají mj. garantované ceny, přímé platby, strukturální fondy, zemědělství bude nabývat multifunkční podobu.

V referátu o vstupních podmínkách pro české zemědělství a venkov zastoupil pana ministra jeho náměstek

Ing. Toman. Dojednané limity (vyjma cukru) jsou na úrovni současné výroby. Některé limity jsou tak výhodné, že vyvstává obava, zda je budeme schopni naplnit. Získáme více přímých podpor, než máme dnes, ale pozor, poroste konkurence. Riziko lze zase vidět v nestabilitě podniků, v možném nárůstu nezaměstnanosti, ve zvýšení administrativních nároků ...; z hlediska živočišné produkce se jeví rizikovější chov prasat a drůbeže, dobré podmínky vzniknou pro chov přežvýkavců a rovněž souhrnně v rostlinné produkci.

Při jednáních, která se uzavřou dohodou do konce června, je třeba brát stále v úvahu společnou zemědělskou politiku EU. Závěrem pan náměstek upozornil na nutnost naučit se čerpat prostředky ze strukturálních fondů, jinak budou čekat zemědělce potíže.

S potravinovou politikou rezortu seznámil přítomné náměstek ministra **Ing. Jánský**. Potravinářská odborná veřejnost má kladný přístup ke vstupu do EU. Je to příležitost, která mj. umožní přístup na trh. Zaměřil se na sedm témat, která se v diskuzích k této problematice nejčastěji objevují.

- *Problematika plnění technických, veterinárních a hygienických norem* v podnicích v rámci zpracování živočišných komodit. 52 podniků (dnes 44) žádaly o přechodné období. Stát poskytne na tyto parametry dotační titul. Kapacit v této oblasti je dostatek, takže případná neschopnost plnění příslušných norem v některém podniku nebude vadit.
- *Důraz na ekologii obecně*. V rámci integrované prevence a omezování znečištění (IPPC) se očekává jiný přístup. V každém kroku výroby se budou realizovat opatření, aby odpady nevznikaly, tj. opačný přístup, než byl u nás uplatňován doposud. Každý podnik bude muset příslušná kritéria splňovat. Na ministerstvu zemědělství vznikne pro tuto problematiku speciální pracoviště.
- *Systém bezpečnosti potravin*. V celém řetězci – od farmy až po „vidličku“ – bude probíhat náležitá kontrola. Dva pilíře v tomto systému utvoří vědecké výbory (poznatky do praxe) a náležitá komunikace (výměna informací mezi orgány a systémy). Kromě evropského úřadu bezpečnosti potravin budou mít jednotlivé státy i svoje úřady.
- *Jakostní normy našich výrobků*. Původní normy byly zrušeny, připravuje se nový systém. Vzniknou výrobky se značkou jako záruka kvality.

- *Využívání základních zemědělských komodit.* Lépe je vyrobené suroviny zpracovávat, než je pouze vyvážet.
- *Marketingová oblast prodeje zemědělských potravin a surovin.* Je třeba vědět, jak náš výrobek uplatnit na společném trhu (tady jsme „zaspali“). V okolních státech je uplatňována národní podpora vlastních komodit. I my budeme muset zřídit obdobnou instituci, abychom byli schopni uplatnit kvalitu na trhu.
- *Implementace do praxe.* V této oblasti máme věcné a časové potíže – musíme zvládnout uvedení předpisů do života.

I přes problémy uvedené v sedmi okruzích můžeme vstoupit do EU s „hlavou nahoru“ – budeme schopni obstát.

Podle **doc. Douchy**, ředitele VÚZE Praha se každý rozumný sedlák bude mít po vstupu do EU lépe. Z ekonomického hlediska se nelze orientovat pouze na současné podmínky, ale je třeba sledovat i podmínky za 4–5 let, i když se nás nedotknou okamžitě.

Naše současné zemědělství je charakterizováno:

- rozporem ve vlastnictví a užití půdy (92 % pronajato),
- funguje na bázi družstev a podniků,
- má extrémně duální strukturu (5 % největších farem obhospodaruje 76 % půdy),
- vysokou třígenerační zadluženost,
- velké rozdíly ve výkonnosti podniku,
- nižší technickou úroveň faktorů (práce a půda),
- struktura výroby, užití půdy nedoznala změn,
- snížená retenční schopnost krajiny.

Zemědělství a venkov získá nové cíle, v EU na ně bude kladen větší důraz.

Podniky se budou muset přizpůsobit komoditním podmínkám, aby obstály. Nutná je větší vyváženost podpor: hory – nížiny, uhájení živočišné výroby.

Naši zemědělci potřebují pouze informace, potenciál ke zlepšení výkonnosti mají.

S poznatky Státní veterinární správy ČR k implementaci veterinárních opatření souvisejících se vstupem do EU seznámil z praktického pohledu **MVDr. Vitásek**.

Přicházejí k nám různě zaměřené kontroly z EU, kterých přibývá. Zajímají se mj. o identifikaci a registraci zvířat a kontrola nedopadá vždy podle představ. Prozatím u nás existují dva zdroje informací o stavech zvířat – ústřední databáze Hradištko, kam podklady nahlašuje chovatel

a údaje ze smluv na specifické profilaxe a kontroly zdraví, které uzavírají chovatelé s privátními veterináři. Problém je, že stavy zvířat se ne vždy shodují. Podle požadavků EU bude každé zvíře nutně mít své číslo a přehled vyšetření. V oblasti zdraví zvířat není plněna Metodika kontroly zdraví a specifické profylaxe nálezů nařízená MZe ČR při vyšetřování zmetalek.

Cíle společné zemědělské politiky jasně definovala už Římská smlouva (1958), uvedl svou přednášku k tržním platbám **Ing. Eck**. V jejím rámci se uplatňují tři zásady: společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí evropských společenství na úkor vnější konkurence a finanční solidarita (financování ze společného fondu).

Byly provedeny dvě zásadní reformy společné zemědělské politiky (MacSharryho a Agenda 2000) a v poslední době byla opět zahájena diskuze o další reformě včetně způsobu jejího financování. Do popředí se stále silněji dostávají otázky multifunkčního zemědělství, bezpečnosti potravin a mimoprodukčních funkcí zemědělství.

Ke komplexním nástrojům regulace zemědělského trhu patří zejména *kvótní systémy, intervenční opatření* (nákup, prodej, podpora soukromého skladování), *vývozní a dovozní licence, vývozní subvence a přímé podpory (platby)*.

Tržní opatření jsou dále propojena na systém záruk, řada dalších opatření směřuje k podpoře odbytu zemědělských produktů, zpracování nebo k sociální oblasti.

S přímými podporami v živočišné výrobě vystoupil ředitel odboru **Ing. Kozák**.

Největším problémem u nás je ústřední evidence. Zvíře může být předmětem přímé platby, pokud splňuje obecné podmínky (řádné označení a registrace). Dále musí chovatel při výživě zvířat respektovat příslušnou krmivářskou legislativu, výplata přímých plateb je možná až po provedené kontrole.

Typy přímých plateb u skotu a ovcí a koz jsou podrobně rozepsány v publikaci ministerstva zemědělství, kterou obdrželi všichni posluchači a měla by být rovněž přístupná na webových stránkách ministerstva zemědělství.

S přímými platbami na plochu seznámila přítomné ředitelka odboru **Ing. Macková**.

V členských zemích byla přímá platba vyplácena už od r. 1992. Skutečnost, že platba nebyla vázána na současnou

produkci společně s povinností uvést část obhospodařované plochy do klidu, měla za cíl zabránit dalšímu nekontrolovanému nárůstu produkce polních plodin.

Obdobný program podpory půdy v klidu zavedla ČR v r. 2001. Po vstupu ČR do EU bude platba na plochu plně podléhat všem ustanovením nařízení Rady (ES) č. 1251/99 a bude během dojednaného přechodného období postupně navyšována.

Podrobnější informace jsou uvedeny opět ve výše zmíněné publikaci a rovněž na <http://www.europa.ev.int>

Strukturální fondy byly zřízeny Radou evropského společenství na snížení rozdílů v rozvinutosti oblasti, uvedl svoji přednášku k této problematice vedoucí oddělení **Ing. Vinohradník**.

Z našeho pohledu je důležitý Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF), ze kterého jsou financovány dvě sekce: orientační (podporuje mj. mladé farmáře, změnu orientace a podporu kvality zemědělské produkce, ochranu venkovského kulturního dědictví) a záruční (podporuje mj. farmáře hospodařící v méně příznivých oblastech, ochranu ŽP, předčasný odchod do důchodu, zalesňování zemědělské půdy).

Využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů pomocí programových dokumentů zpracovaných ministerstvem zemědělství – Zemědělství (Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“) a HRDP (Horizontální plán rozvoje venkova) je možné až po vstupu České republiky do EU. V předstupním období minister-

stvo administruje finanční prostředky EU v rámci programu SAPARD.

Cílem OP Zemědělství je zejména:

- zvyšování konkurenceschopnosti odvětví;
- zajištění zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů;
- snižování rozdílů v sociálních podmínkách;
- zachování kulturní krajiny;
- ochrana a zlepšování životního prostředí.

Cílem HRDP je trvale udržitelný rozvoj zemědělství, venkova a jeho přírodních zdrojů, a zahrnuje:

- méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními;
- agroenvironmentální opatření;
- zalesnění zemědělské půdy;
- předčasný odchod do důchodu;
- založení porostů rychle rostoucích dřevin pro energetické využití;
- zakládání skupiny výrobců;
- technickou pomoc.

Programový dokument je kofinancován z EAGGF – sekce záruční.

Budoucí podmínky pro zemědělské podniky ČR nejsou v konečné podobě. Vláda musí rozhodnout a ministerstvo vymezit některé předpoklady a situace. Rovněž je nezbytné systematicky sledovat a vyhodnocovat současně projednávané návrhy na reformu Společné zemědělské politiky EU, které mohou některé úvahy nad postavením zemědělství ČR v budoucích podmínkách EU měnit.

Vyhledáváme na Internetu

I. díl

Většina z nás si v dnešní době zvykla, když potřebuje rychle najít nějakou informaci, obrátit se na Internet. Na Internetu hledáme obecné informace o tom jaké bude počasí nebo kdo byl nositelem Nobelovy ceny, stejně jako informace o tom, jakou otevírací dobu má obchod u nás v ulici. Pravdou je, že spolehlivost takto získaných informací je různá, přesto na Internetu můžeme najít nepřehledné množství informačních zdrojů, které jsou nejen spolehlivé, ale i zdarma.

Přesto není často jednoduché získat na svou otázku odpovídající odpověď. Abychom dostali správnou odpověď, musíme vědět, kde hledat a jakým způsobem se zeptat.

Tento miniseriál se zaměří na to, jaké způsoby prohledávání Internetu můžeme použít, jak správně formulovat dotaz a v každém následujícím díle nabídne pár zajímavých internetových adres, které se vztahují k problematice školství.

- V prvním díle si řekneme, jaké máme nástroje k prohledávání Internetu.
- Druhý díl bude zaměřen na katalogové servery.
- Ve třetím díle se seznámíme s plnotextovými vyhledávači.
- Čtvrtý díl přinese srovnání obou technologií, jejich výhody a nevýhody.
- Při vyhledávání na Internetu používáme buď katalogové servery nebo plnotextové vyhledávače.

Katalogové servery nabízejí hierarchicky tříděné odkazy. Na hlavní stránce jsou většinou zobrazeny hlavní kategorie a pod nimi pro lepší orientaci uživatele je uvedeno ještě několik příslušných podkategorií.

Např. Hlavní kategorie *Vzdělávání* je dále členěna do podkategorií *Střední školy*, *Vysoké školy*, *Odborná učiliště*, *Školské úřady* ap. V databázi katalogů jsou uvedeny odkazy na webové stránky zabývající se příslušnou tematikou.

Poklepáním na název kategorie nebo podkategorie se dostáváme do stále nižší hierarchické úrovně a tím také specifikujeme svůj dotaz. Vyhledávání v katalogových serverech je vhodné, pokud přesně nedokážeme svůj dotaz formulovat, nebo když chceme Internet použít místo Zlatých stránek.

Plnotextové vyhledávače automaticky prohledávají internet a každou nalezenou stránku, kterou si ukládají do své databáze, zpracují nejen jako odkaz, ale i z obsahového hlediska.

Tím se značně rozšiřuje možnost pozdějšího vyhledávání. Výsledek plnotextového vyhledávání nenabízí jen odkazy na hlavní stránku webu, ale i odkazy na dokumenty ukryté na jeho nižších úrovních, případně na dokumenty v jiných formátech než html, např. doc., xls, ppt. Pro zadávání dotazu se používá dotazovací jazyk, který se liší podle použitého vyhledávače.

Poslední dobou se stále více hovoří o hybridních službách, kdy se obě technologie kombinují. Katalogové servery zahrnují možnost plnotextového vyhledávání a naopak plnotextové vyhledávače začínají své odkazy třídit do katalogů.

ZŠ

Pripravuje sa nový viacjazyčný terminologický slovník

Začiatkom februára sa zástupcovia Agroinštitútu Nitra, Margita Štefániková a Peter Vnučko, zúčastnili 1. partnerského stretnutia projektu ENVEARTHONARY, uskutočneného v rámci programu Európskej komisie Leonardo da Vinci. Rokovania prebiehali v meste Patras v Grécku, kde sídli aj hostiteľská organizácia Wegre, ktorá organizačne zabezpečila celý pobyt.

Hlavnými cieľmi projektu sú vývin, realizácia a diseminácia multimediálneho viacjazyčného slovníka, zameraného na špeciálnu terminológiu z oblastí ako je životné prostredie, poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka, ekológia, geológia a geografia. Do projektu je zapojených 13 partnerov z 12 európskych štátov (Slovensko, Rakúsko, Maďarsko, Rumunsko, Španielsko, Portugalsko, Taliansko, Francúzsko, Veľká Británia, Grécko, Fínsko a Cyprus) a celková dĺžka trvania projektu je 24 mesiacov.

Cieľom stretnutia bolo rozdelenie úloh jednotlivých partnerov, špecifikácia a prispôsobenie obsahu projektu. Predkladateľom projektu je Univerzita Alexandru Ioan Cuza, Iasi z Rumunska a koordinátorom za slovenskú stranu je Agroinštitút Nitra.

Partnerského stretnutia sa zúčastnilo 21 zástupcov z 11 partnerských organizácií zainteresovaných v projekte.

Počas partnerských stretnutí bola objasnená technická stránka a metodika, úlohy boli rozdelené medzi jednotlivých partnerov projektu.

Agroinštitút Nitra je zodpovedný za prvú fázu projektu, ktorej trvanie je 18 mesiacov, za splnenie úloh, ako je zostavenie, preklad a výklad 600 odborných výrazov z oblasti rozvoja vidieka a trvalo udržateľného poľnohospodárstva, preklad termínov vypracovaných ostatnými partnermi z anglického jazyka do slovenčiny, zostavenie pracovného návrhu slovníka v tlačenej forme (prototyp), ktorý bude zaslaný odborníkom v danej oblasti na korektúry.

Výsledkom celého projektu bude slovník, ktorý bude obsahovať terminológiu pokrývajúcu vyššie spomínané oblasti. Produkt bude multijazyčný – bude obsahovať definície a ekvivalenty jednotlivých termínov v jedenástich európskych jazykoch, a multimediálny – bude dostupný na CD ROMe, v on-line forme na internete a takisto v tlačenej forme.

P. V.

Pozor!

Agroinštitút Nitra má nové telefonní číslo:

037/791 0111

Aktuální nabídka vyšších odborných škol

Vyšší odborná škola Benešov

Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola

Mendelova 131, 256 01 Benešov

Tel.: 317 723 571, fax: 317 723 284

E-mail: dobesova@wo.cz

web.telecom.cz/wos

Vyšší odborná škola Boskovice

Národohospodářská vyšší odborná škola,

Vyšší zdravotnická škola, Střední odborná škola

a Střední odborné učiliště

Hybešova 53, 680 01 Boskovice

Tel.: 516 454 041-4, fax: 516 453 522

E-mail: skola@nhskola-boskovice.cz

www.bosnet.cz/nhskola

Vyšší odborná škola Březnice

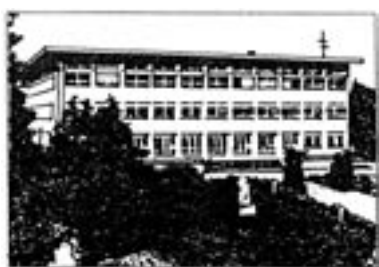
Vyšší odborná škola a Střední odborná škola

Rožmitálská 340, 262 72 Březnice

Tel.: 318 682 961-3, fax: 318 682 964

E-mail: skola@sbrez.cz

www.sbrez.cz

Vyšší odborná škola Bystřice nad Pernštejnem

Střední zemědělská škola a Vyšší odborná škola

Dr. Veselého 343, 593 17 Bystřice nad Pernštejnem

Tel.: 566 550 917, fax: 566 553 143

E-mail: szesbys@szesby.cz

www.szesby.cz

Vyšší odborná škola potravinářské technologie Bzenec

Střední průmyslová škola
a Vyšší odborná škola potravinářské technologie
Těmická 1296, 696 81 Bzenec
Tel.: 518 384 783, fax: 518 384 787
E-mail: spsavos@sps-bzenec.cz
www.sps-bzenec.cz

Vyšší odborná škola Domažlice

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie
a Střední zdravotnická škola
Erbenova 184, 344 00 Domažlice
Tel.: 379 724 581, fax: 379 722 346
E-mail: vos-oa-szs@ekodom.cz
www.oadomazlice.cz

Vyšší odborná škola rozvoje venkova Hořice

Vyšší odborná škola rozvoje venkova
a Střední zemědělská škola
Riegrova 1403, 508 01 Hořice
Tel.: 493 623 021, fax: 4936 621 168
E-mail: vos@szes-horice.cz
www.szes-horice.cz

Vyšší odborná škola Chrudim

Vyšší odborná škola, Střední zemědělská škola
a Střední odborné učiliště
Poděbradova 842, 537 60 Chrudim
Tel.: 469 620 363, fax: 469 620 207
E-mail: crzemsk@szes.chrudim.cz
www.szes.chrudim.cz

Vyšší odborná škola Kostelec nad Orlicí

Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola

Komenského 873, 517 41 Kostelec nad Orlicí

Tel.: 494 323 711, fax: 494 323 728

E-mail: szes@szeskostelec.cz

www.szeskostelec.cz

Vyšší odborná škola potravinářská Kroměříž

Vyšší odborná škola potravinářská

a Střední průmyslová škola mlékárenská

Štěchovice 1358, 767 54 Kroměříž

Tel.: 573 334 937, tel.,fax: 573 334 936

E-mail: vospaspsm@vospaspsm.cz

www.vospaspsm.cz

Vyšší odborná škola Litomyšl

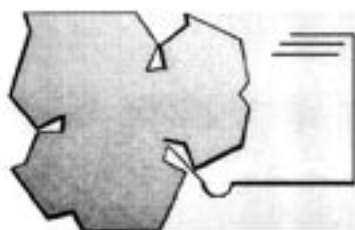
Vyšší odborná škola a Střední odborná škola technická

T. G. Masaryka 659, 570 13 Litomyšl

Tel.: 461 618 681, fax: 461 618 691

E-mail: vosszers@szes.lit.cz

www.szes.lit.cz

Vyšší odborná škola zahradnická Mělník

Vyšší odborná škola zahradnická

a Střední zahradnická škola

Na Polabí 441, 276 87 Mělník

Tel.: 315 623 023-5, fax: 315 623 009

E-mail: škola@zas-me.cz

www.zas-me.cz

Vyšší odborná škola lesnická Písek

Vyšší odborná škola lesnická

a Střední lesnická škola Bedřicha Schwarzenberga

Lesnická 55, 397 01 Písek

Tel.: 382 217 267, 382 271 470, fax: 382 271 194

E-mail: lespi@lespi.cz

www.lespi.cz

Vyšší odborná škola Roudnice nad Labem

Vyšší odborná škola a Střední odborná škola

Špindlerova 690, 413 01 Roudnice nad Labem

Tel.: 416 831 225, 416 831 216, fax: 416 830 389

E-mail: skola@vosasos.cz

www.vosasos.cz

Vyšší odborná škola Tábor

Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola

Nám. T. G. Masaryka 788, 390 33 Tábor

Tel.: 381 252 041-2, fax: 381 252 686

E-mail: lut@szes.tabor.cz

www.szes.tabor.cz

Vyšší odborná škola lesnická Trutnov

Střední lesnická škola a Vyšší odborná škola lesnická

Lesnická 10, 541 01 Trutnov

Tel.: 499 811 413, fax: 499 811 414

E-mail: sls@slstrutnov.cz

www.slstrutnov.cz

Vyšší odborná škola vodního hospodářství a ekologie Vodňany

Střední rybářská škola

a Vyšší odborná škola vodního hospodářství a ekologie

Zátiší 480/II, 389 11 Vodňany

Tel.. 383 382 410-1, 383 382 408, fax: 383 382 409

E-mail: srs-vodnany@iol.cz

www.strakonice.cz/srsvodnany

Projekty mobility

Program Leonardo da Vinci je evropský program na podporu inovací odborného vzdělávání. Jedním z druhů vzdělávacích projektů tohoto programu jsou projekty mobility, což je souhrnný název pro projekty stáží a projekty výměn. Do každého projektu musí být zapojen minimálně jeden partner ze země EU.

Čtyřicet čtyři projektů mobility roku 2000 z celé České republiky se zúčastnilo soutěže o udělení Pečetě kvality, ocenění získalo 10 z nich. Velkým úspěchem je, že čtyři Pečetě kvality získaly naše školy!

Dne 6. března 2003 se uskutečnilo slavnostní předání cen a prezentace vítězných projektů. V následujících řádcích vám zmíníme 4 představíme.

Agro-gastroteam do Evropy

Pod tímto názvem se skrývá projekt mezinárodních trojstranných aktivit Středního odborného učiliště zemědělského a Učiliště Horky nad Jizerou a partnerské německé a rakouské školy (*podrobně už ZPŠ č.3, roč. 65/2002–3*).

Projektu s názvem Agro-gastroteam do Evropy se zúčastnilo 14 žáků z učebních oborů Cukrář, Kuchař-číšník a Provoz služeb (stáže probíhaly v oblasti Dieburgu u Frankfurtu nad Mohanem) a 12 žáků dvouletého učebního oboru Zemědělská výroba a učebního oboru Cukrář, Zemědělec, Kuchař (převážně sociálně znevýhodnění žáci), kteří absolvovali rovněž třítydenní stáž v oblasti Kremsu v Rakousku v září až říjnu 2001. S pomocí zahraničních partnerů byl proveden výběr pracovišť pro praxi žáků (cukrárny, restaurace, hotely, menza, zemědělské a agroturistické farmy) tak, aby spl-

ňovala nejen odborná kritéria, ale měla i pozitivní vztah k vedení českých žáků.

Předpokladem úspěšné stáže byla dlouhodobější příprava žáků i doprovodných osob (vzájemné návštěvy učitelů, rodičů, podnikatelů). U žáků byly vytvořeny česko-německé dvojice k dopisování a při pobytu v SRN ke společnému trávení volného času. Výrazným rysem bylo zařazení žáků s horším prospěchem, žáků problémových a ze sociálně znevýhodněného prostředí s cílem je pozitivně motivovat ke studiu. Již zařazení do projektu bylo pro ně velkým povzbuzením a během praxe nebyl mezi žáky zaznamenán žádný rozdíl.

Kromě zdokonalení odborných a jazykových dovedností došlo u žáků ke zvýšení jejich samostatnosti, adaptability a sebedůvěry, projekt umožnil aplikovat nové metody a formy pedagogické práce, došlo k rozvoji styků škol a dalších subjektů.

SOCIO

Hlavním cílem projektu **Integrované střední školy, Odborného učiliště a Učiliště Údlice** bylo zdokonalit schopnosti a dovednosti mladých lidí v počátečním odborném vzdělávání, usnadnit jim uplatnění na trhu práce a motivovat je k dalšímu odbornému vzdělávání.

Projektu se zúčastnilo celkem 28 žáků zastoupených obory: Hotelnictví a turismus, Kuchař-Číšník, Farmář, Kuchařské práce, Zemědělská výroba, kteří po čtyři týdny vykonávali praxi společně s žáky partnerských škol v restauracích a hotelích, v pekárně a cukrárně, u soukromých zemědělců (chov koní a skotu, krmení a dojící systémy s využitím počítače), na cvičných školních pracovištích (parkové

úpravy, zahradní nábytek, zahrádkářské práce). Na svých pracovištích se seznámili s novými technologiemi, s novou technikou, která je u nás málo rozšířená a zdokonalili své jazykové znalosti.

Pro učně ze zvláštních škol stáž představovala první seznámení s jazykem a pro některé také první zkušenosti z ciziny. Snahou bylo začlenit i žáky s vážnými poruchami chování a učení mezi ostatní mládež a umožnit jim snadnější vstup do běžného života – zvýšit sebevědomí a ukázat jim důležitost dále se vzdělávat.

Projekt přinesl i další výsledky – pokračování některých učňů v dalším studiu, získání výhodnějšího zaměstnání po předložení certifikátu o účasti na stáži.

Česko-nizozemská potravinářsko-zemědělská specializace

Sedmitýdenní stáž osmi studentů **Střední odborné školy Jihlava** (po absolvování třetího ročníku oborů Agropodnikání a Analýza potravin) probíhala na farmách a v potravinářských podnicích v okolí holandského Alkmaaru.

U studentů oboru Analýza potravin se stáž týkala technologie výroby mléka (suroviny) a sýrů včetně laboratorní kontroly a technologie výroby čokolády a čokoládových ozdob. Studenti oboru Agropodnikání měli možnost poznat a porovnat technologii výroby speciálních odrůd brambor, okrasných rostlin pro suchou vazbu a travního semínka včetně úpravy pro skladování a expedici.

Všichni účastníci stáže obdrželi na závěr certifikát od zprostředkovatelské školy Clusius College, se kterou má jihlavská škola dlouholetou spolupráci.

Průběh stáže byl podle plánu rozdělen do samostatných etap, během stáže žáci pravidelně navštěvovali i výuku ve škole. Studenti na farmách po zapracování vykonávali samostatné práce, na závěr všichni vypracovali pro zástupce zprostředkovatelské školy závěrečnou zprávu v angličtině.

SOŠ Jihlava umožnila stážistům prezentovat své poznatky ve školách a v místním tisku, jihlavská mlékárna (jeden z partnerů projektu) umožnila několika studentům odbornou praxi mimo rámec výuky, některé studenty stáž inspirovala pro další studium. Škola získala další partnery z potravinářských podniků z ČR i ze zahraničí.

Silné a slabé stránky v řízení rodinné farmy

Stáže studentů **Vyšší odborné školy, Střední zemědělské školy a Středního odborného učiliště Chrudim** se uskutečnily od 19. 8. do 15. 9. 2001 a zúčastnili se jich dva chlapci a dvě dívky, studenti zemědělských oborů Agropodnikání a Ekonomika zemědělství a výživy.

Stáže proběhly na dvou rodinných farmách v Nizozemsku, které jsou typickými zemědělskými podniky oblasti a jsou zaměřeny na živočišnou výrobu a zpracování mléka. Orientují se na principy ekologického zemědělství.

Cílem projektu bylo zdokonalit praktické dovednosti a prohloubit teoretické znalosti mladých lidí v počátečním odborném vzdělávání a rozvinout jejich jazykové schopnosti. Stáže byly certifikovány partnerskou zemědělskou školou.

Studenti se společně s farmáři podíleli na zajištění každodenního provozu farem, o průběhu stáže vedli pracovní deník a v rámci vlastního projektu provedli analýzu hospodaření na farmách.

Kromě získané odbornosti stáže přispěly i k rozvoji osobních kvalit studentů jako je zodpovědnost, samostatnost a komunikativnost.

Kontakty pro zájemce

Národní agentura programu Leonardo da Vinci, Národní vzdělávací fond

Opletalova 25, 110 00 Praha 1

Tel.: 224 500 522, fax: 224 500 502

E-mail: leonardo@nvf.cz, www.nvf.cz/leonardo

Webová stránka Evropské komise pro program Leonardo da Vinci

http://europa.eu.int/com/education/leonardo/leonardo2_en.html

Webová stránka databáze pro vyhledávání partnerů

<http://www.leonardodavinci.net/psd>

Zpracováno dle „Zprávy o evaluaci projektů mobility“

Lesníci iniciátory výsadeb Stromů milénia

V roce 2001 se nabídla výjimečná příležitost na začátku třetího tisíciletí projevít svůj vztah k přírodě, k lesům a ke stromům. Tyto dokonalé výtvořby přírody provázejí člověka od narození. Když nyní pomíneme jejich hospodářský užitek, připomeňme si úlohu, která je snad ještě důležitější. Je to úloha estetická a citová, v dávných dobách i kultovní. Les a stromy dodávají člověku energii.

Památné stromy

Naši předkové rádi sázeli stromy za zvláštních okolností. Při narození dítěte, postavení domu, jako dík za záchranu života, na oslavu výjimečného člověka nebo majitele panství, na počátcích nových století, ale i na paměť tragických událostí a neštěstí. Mnoho památných stromů opřádají tajemné pověsti, tradované z generace na generaci.

Nejvíce starých, památných stromů nacházíme na návších, křižovatkách cest, na hrázích rybníků, na pokračujících lesů, u kapliček a křížů, na návrších, u vodních toků a v zámeckých parcích a oborách. Mnohé z nich dosahují úctyhodného stáří až tisíc let. Převážně to jsou lípy, duby a tisy.

Kolik Žižkových dubů a Husových lip nám vlastně poskytuje stín a pohodu? A který z nich je vlastně naším národním stromem? Mocný kurfiřt Augustus Saský uctíval lípu, která mu byla zárukou trvalosti smluv pod ní uzavřených. Naopak dub byl považován za sídlo nejvyššího slovanského boha Peruna. Uvědomil si to Jan Kollár, když psal o lípě jako o slovanském stromě? Copak je těm krásným dlouhověkým stromům do lidských výmyslů? Dávají svůj stín, plody, dřevo i svou krásu nezištně všem.

Akce nejen lesnických škol

Bylo by škoda promarnit tak vzácnou příležitost k výsadbě stromů, které zkrášlí a zlepší naše životní prostředí. I když se nejednalo o výsadbu lesních porostů, přišli s touto iniciativou lesníci. Na samém počátku akce to byli učni, žáci a studenti lesnických škol. Ve svých regionech vytipovali vhodné lokality k výsadbě, byli nápomocni při výběru vhodné dřeviny a získání sazenice a byli nápomocni při výsadbě.

Mottem programu výsady stromů Stromy milénia je slogan „Tisíc stromů pro nové tisíciletí“. Program vznikl ve Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti

v Jílovišti-Strnadlech a byl schválen odvětvím lesního hospodářství MZe ČR.

Do akce se po zmíněné lesnické mládeži postupně zapojili lesníci obhospodařující lesy ve vlastnictví státu, městských a obecních lesů a lesů soukromých. Výsadby se účastnily organizace ČSOP, Skaut a Klub českých turistů.

Začátek akce realizovala lesnická učiliště, střední lesnické školy a lesnické fakulty. Postupem času lesníci oslovili města, obce a zmíněné organizace a nabídli jim možnost výsady stromů. Sazenice zajistili buď z vlastních zdrojů nebo ve spolupráci se Sdružením lesních školkařů ČR.

Ministerstvo zemědělství ČR na výsadbu stromků přispívalo částkou do 1 000 Kč za sazenici. Finanční příspěvek z ministerstva mohly využít organizace a sdružení, nikoli soukromé osoby.

Výběr dřevin a místa

Vzhledem k umožnění výsady Stromů milénia v různých nadmořských výškách a klimatických podmínkách, tvořily nabídku sazenic lípa, dub, javor klen, jilm, smrk a podle možností i tis. Mohly to být i jiné dřeviny, ale záměrem bylo upřednostňovat dlouhověké dřeviny. Stromy mohly být vysazovány jako solitéry, skupiny nebo aleje, ne jako součást hospodářských lesních porostů.

Výsadby proběhly v jarních a podzimních měsících let 2001 a 2002 podle klimatických podmínek. Stromy byly vysazovány na veřejných prostranstvích, v přírodě na historicky a vlastivědně významných místech, významných rozcestích cest, u studánek, na vyhlídkách, v blízkosti cyklotras, na významných místech podél Vltavy, Labe a dalších řek a na významných místech euroregionů.

Vysazovaly se vyspělé stromky o výšce nad 2 m. Střední odborné učiliště lesnické Křivoklát-Písky vyrábělo na objednávku pamětní tabulky k jednotlivým stromům.

Odborná spolupráce a záštita

Na akci spolupracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Garantem projektu bylo MZe ČR a organizačním garantem VÚLHM. Výzkumný ústav evidoval a vyřizoval přihlášky k akci a přiděloval příspěvků na výsadbu stromků a byl

metodickým poradcem. Informace o akci jsou na webových stránkách VÚLHM /www.vulhm.cz/. Zájemci o vysazení stromů po akci zaslali na VÚLHM dvě fotografie a stručnou informaci o výsadbě a fakturu. Na základě toho jim byl přiznán shora uvedený příspěvek.

Výsadbám Stromů milénia byli přítomni zástupci odvětví lesního hospodářství ministerstva zemědělství, místních, krajských a okresních orgánů, lesníci a zástupci lesnických škol, ochránci přírody a významné osobnosti regionů.

V roce 2003 se budou lesníci zajímat o to, jak se vysazeným Stromům milénia daří a jak je o ně pečováno. Jejich záměrem je vydání souborné publikace o Stromech milénia.

Vysazování Stromů milénia za podpory lesníků se rozšířilo téměř po celé naší vlasti. Nešlo o samoúčelnou věc. Kromě historického aspektu lesníci udělali i tímto způsobem mnoho pro zlepšení a zkrášlení životního prostředí.

Jiří Junek
VÚLHM

Recenze – v netradičním pojetí

Poslední decénia jsou ve znamení stále se zrychlujícího pokroku v technické sféře života lidstva, ve stále významnějším odcizování od přírody, ve stále významnějším narušování přírodních zákonitostí. Pokud bychom využili Newtonova zákony akce a reakce, je zákonité, že toto akční působení vyvolává opačnou reakci, tedy snahu o opětovné přiblížení do „lůna přírody“. V lesnictví se již v minulých stoletích objevovala hesla typu Gayerova vyjádření „zurück zur Natur“, či celá řada dalších pojednání. V současnosti dochází opět k významným snahám o utváření optimálního vztahu člověka k přírodě, který je zaměřen na význam stromů pro člověka v novém milénium.

Vznik tradice

Jednou z prvotních moderních snah o zlepšení vztahu strom versus člověk bylo zavedení každoročních akce „Strom roku“. Tato idea, každoročně zvolit jednu dřevinu jako představitele pro jeden rok, vznikla ve spolku ochránců ve Wahlstedtu a je spojena se jménem dr. Silvius Wodarz. Ten v roce 1989 prvotně prosadil zvolení dubu jako dřeviny pro daný rok. Akce se podařila a od roku 1991 přebírá odpovědnost za volbu dřeviny roku Kuratorium Baum des Jahres v Berlíně. Každoročně v polovině října se schází řada odborníků k tomu, aby určila vhodný druh pro následující roky. Měl jsem možnost se zúčastnit některých zasedání, kde vedle vlastní volby je zvažováno i postavení dřeviny v současném období, nutnost její podpory od obyvatel, její ekologický význam pro současnost, ohrožení atd. Každá domácí dřevina má šanci stát se „stromem roku“.

Dřeviny roku

O roku 1989 byl za dřevinu roku volen: 1989 dub letní, 1990 buk, 1991 lípa malolistá, 1992 jilm horský, 1993

oskeruše, 1994 tis, 1995 javor mléčný, 1996 habr, 1997 jeřáb, 1998 planá hrušeň, 1999 vrba, 2000 bříza bělokorá, 2001 jasan, 2002 jalovec, 2003 olše lepkavá.

Koncem devadesátých let se ztotožnily s touto akcí Lesy České republiky a začaly vydávat velmi zdařilé kalendáře se „stromem roku“, aby podpořily vztah člověka k přírodě. Je pouze škoda, že nedošlo k sjednocení s volbou stromu v rámci EU, takže my máme pro rok 2003 zvolen javor a EU již jmenovala olši. Z hlediska ovlivnění a zlepšení vztahu člověka ke dřevinám to nehraje žádnou významnou roli.

Prvenství ve světě

Celosvětové prvenství má ale žurnalista Julius Sterling Morton, který byl zakladatelem první akce strom roku (ve státě Nebraska) již v roce 1872. A v dubnu téhož roku vysadili tamní obyvatelé přes milion stromů. Od roku 1885 byl 25. duben (den Mortonova narození) zákonem prohlášen za „DEN STROMU“. S touto akcí se ztotožnila v r. 1951 i organizace FAO a následně se k ní připojila řada států světa.

Stromy knižně

Současně se objevila i řada knižních titulů vyzdvihujících význam stromu pro lidstvo. Z publikací v České republice je velmi zajímavá kniha autorů – M. HRUŠKOVÉ a J. TURKA: *What Trees Remember (Co stromy pamatují)* vydaná ministerstvem zemědělství v roce 1998 v anglické i české verzi. Obsahuje 30 medailonů pamětních stromů a čtyři samostatné přílohy.

Obšírně byla celá kauza zpracována v knize *Mythus Baum (Mýtus strom)* od D. LAUDERTOVÉ, kterou jako čtvrté vydání

vydalo roku 2001 bavorské nakladatelství BVL München na 224 stranách textu, doplněného zdařilými barevnými fotografiemi. Mimo jiné pojednává i o historii, významu umění a jeho působení na člověka. Jednotlivé dřeviny jsou velmi podrobně zpracovány zejména ze střeoevropského prostoru a pojetí.

Co uvést závěrem

Stromy – tedy i dřevo – nás obrazně řečeno provázejí celý život „od kolébky po rakev“. Jsou tu, jsou mezi námi

a zaslouží si naši péči a náš obdiv. Proto bychom i my si měli minimálně v dubnu připomenout, že také potřebují v současném přetechizovaném světě pomoc člověka. Rozhodně si ji zaslouží.

Dr. Ing. Eugen Král
SLŠ a VOŠL Trutnov

4. ročník celoslovenskej súťaže odborných zručností vinohradníkov v reze viniča hroznorodého

Z historického hľadiska možno konštatovať zmeny v reze a vedení viniča vplyvom biotických a abiotických faktorov. Táto problematika je taká stará ako tradícia pestovania viniča.

Rez viniča hroznorodého sa právom pokladá za hlavný antropogénny (ľudský) zásah do rastliny v rámci agro-techniky jej pestovania. Určuje množstvo a kvalitu úrody hrozna.

Abiotické faktory zahŕňajú v sebe vplyv prostredia na rast viniča (expozícia a sklon pozemku, reliéf terénu, nadmorská výška, pôdne podmienky, meteorologické faktory – teplota, atmosférické zrážky, slnečný svit) a **biotické faktory** (burina, choroby a škodcovia). Abiotické faktory okrem pôdnych podmienok nemôžeme ovplyvňovať. Naproti tomu biotické faktory sú dobre ovplyvňovateľné buď mechanickým, alebo chemickým spôsobom.

Z praktického hľadiska rez a vedenie viniča ovplyvňujú následnú agrotechniku, t.j. ošetrovanie pôdy a rastliny, ako aj celkovú efektívnosť pestovania viniča..

Tieto aspekty mali byť v povedomí účastníkov 4. ročníka celoslovenskej súťaže vinohradníkov v reze viniča hroznorodého, ktorá sa konala v Poľnohospodárskom družstve Bratislava – Vinohrady 13. februára 2003.

Organizačným garantom a technickým realizátorom boli AGROFOX PEZINOK v spolupráci s firmou BAHCO TOOLS, s.r.o. Odborným garantom súťaže bola Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra – Katedra ovocinárstva a vinohradníctva pod vedením doc. Ing. Š. Hronského PhD. a prof. Ing. Ivana Hričovského, DrSc. Za kategóriu

juniorov z poverenia MP SR bol spoluorganizátorom Agroinštitút Nitra – Odbor stredného odborného vzdelávania. Cieľom a poslaním súťaže bolo podporiť a rozvíjať vedomosti a zručnosti vinohradníkov pri pestovaní – reze viniča, porovnať a zhodnotiť terajšie zručnosti účastníkov v tejto oblasti z rôznych poľnohospodárskych podnikov, drobnopestovateľov z viacerých vinohradníckych oblastí SR, podporiť rozvoj vinohradníctva a vinárstva u nás, ale aj sprostredkovanie neformálneho stretnutia širokej odbornej i laickej verejnosti a výmena skúseností z tohto odvetvia.

PD Vinohrady privítalo okolo 60 účastníkov súťaže. Súťažilo sa o **zlaté nožnice** s čepeľou potiahnutou zlatom, v kategóriách – dospelí i juniori. Kategóriu juniori tvorili po prvýkrát žiaci zo stredných škôl pôdohospodárskeho zamerania, kde sa vyučuje predmetná problematika vinohradníctva a vinárstva.

Rezala sa Frankovka modrá na rýnsko-hessenskom vedení. Vinohrad bol vysadený v roku 1986. Súťažiaci mali na orezanie 25 koreňov Frankovky 45 min. – seniori a min. 95 juniori. Počasie bolo k súťažiacim toho roku oproti vlaňajšiemu príjemnejšie, rovnaká však tak ako vlni bola u mnohých pretekárov tréma, ktorá ich sprevádzala počas súťaže.

Odborné súťažné poroty pod vedením doc. Ing. Štefana Hronského a prof. Hričovského hodnotili: predpokladaný tvar kra po reze, optimálnu záťaž rodivými púčikmi podľa odrody, kvalitu a techniku rezu, čistenie kra po reze. Čas na splnenie súťažnej úlohy bol pomocným ukazovateľom. Limit splnili všetci. Rýchlosť však bola v mnohých prípadoch na úkor kvality, pretože kry boli nedostatočne očistené, mnohí súťažiaci nepoužívali pri práci píľku, staré korienky

nechávali nevyrezané, slabšia bola aj kvalita a technika rezu – závislá od kvality nožníc, čím sa mnohí pripravili o dobré konečné umiestnenie. Súťažiaci mohli dosiahnuť maximálne 40 bodov. V anonymnej súťaži bolo nakoniec toto poradie:

Kategória seniori

1. miesto	E. SNOPEKOVÁ, PD Limbach
2. miesto	R. LUPAŠOVSKÝ, Vinohradnícka spoločnosť Modra
3. miesto	F. ZÁPRAŽNÝ, PD Viničné

Kategória juniori (žiaci SŠ)

1. miesto	R. JURKOVIČ, SVOŠ Modra
2. miesto	P. OPALKA, ZŠŠP Kravany nad Dunajom
3. miesto	P. JURAN, SVOŠ Modra

Najúspešnejší účastníci prevzali na slávnostnom vyhodnotení zlaté nožnice, hodnotné vecné ceny a diplomy od organizačného garanta AGROFOX a BAHCO TOOLS, s.r.o. a zástupcu Agroinštitútu Nitra.

V záverečnom slove sa za usporiadateľov súťaže poďakoval všetkým prítomným predseda PD Bratislava-Vinohrady Ing. L. Tajchár. Nadviazal na svoje úvodné slová pred súťažou, že rez viniča bude vždy dôležitým regulátorom hospodársky a biologicky významnej časti úrody. Preto je potrebné i naďalej zručnosť v reze stále zdokonaľovať a upevňovať ako v samotnej praxi, tak v našich školách.

Ing. Peter Barboriak
Agroinštitút Nitra

V. ročník školského kola Súťaže o mlieku v SPOŠ Zvolen

Stredná poľnohospodárska škola vo Zvolene sa môže pochváliť spoluprácou s viacerými podnikmi odborného zamerania v meste. A to, že sa za jej hlavičkou neskrývajú len teoretické znalosti jej študentov, ale aj ich praktické precvičovanie v koordinácii so súkromným sektorom demonštruje nedávna Súťaž o mlieku, ktorá sa uskutočnila 17. a 19. februára 2003. Súťaže sa zúčastnili žiaci 2. a 4. ročníka SPOŠ. Celá súťaž sa konala v 5. etapách na dvoch pracoviskách, a to v učebniach a laboratóriu domovskej školy a na PD Očová. Prvá etapa spočívala vo vedomostnom teste o mlieku, pričom súťažiacim bol vysvetlený a poskytnutý východiskový materiál na štúdium na odborných predmetoch. Otázky ako limitovaný počet mikroorganizmov v mlieku, jeho fyzikálne a chemické parametre teda nemali žiakov zaskočiť. Maximálny počet bodov bol 30. Druhú etapu charakterizovala príprava na dojenie, kam patria pracovné úkony pred dojením (odstrek prvých strekov, posúdenie kvality mlieka, zdravotný stav dojnice a pod.), nastavenie počtu pulzov a príprava dojacieho zariadenia. Maximálny počet bodov bol 20. Tretou etapou už bolo vlastné dojenie, pozostávajúce z prípravy pracovného miesta, NK – testu – dôkaz zápalu vemena a napokon vlastné dojenie dojacím zariadením, ktoré je v PD Očová na vysokej úrovni. Súťažiaci mohli dosiahnuť až 25 bodov. Vo štvrtej etape prebiehalo hodnotenie kvality mlieka a degustačné skúšky u piatich druhov výrobkov (nízкотučné a polotučné mlieko, smotana sladká a kyslá, jogurty). Bodové hodnotenie zostalo na hranici 11. Tu treba poďakovať za poskytnutý materiál a aj celkové sponzorovanie firme I. Wittmann a syn, s ktorou škola udržiava veľmi dobré

vzťahy. Poslednou, no nie menej dôležitou etapou boli laboratórne skúšky surového kravského mlieka. Dôraz sa kládol na určenie správnej mernej hmotnosti mlieka, stanovenie kyslosti mlieka titračnou metódou a mechanická čistota mlieka. Maximálny počet bodov 9.

Na celý priebeh súťaže dozerala odborná komisia pod vedením jej predsedu Ing. Jozefa Šmála z PD Očová. Patrí im poďakovanie za ich trepezlivosť a chuť vytvárať hodnoty, prospešné nielen pre školu, ale hlavne pre jej žiakov. Po spočítaní bodového ohodnotenia žiakov z jednotlivých etáp vyhlásila komisia umiestnenie súťažiacich. Na prvom mieste s počtom bodov 82,5 sa umiestnil Jozef Kučera z 2. D, na druhom mieste Lenka Slováková zo 4. D a na treťom mieste Andrej Šmál z 2. D. Do päťice najlepších sa dostal Martin Selecký a Stanislava Romaňáková, obaja z 3. D. Prví dvaja súťažiaci postúpili do krajského kola. Víťazom držíme palce a porazeným skladáme česť a uznanie.

Na záver chceme poďakovať úspešným súťažiacim, trepezlivej komisii a najmä sponzorom, ako je už spomenutá mliekareň I. Wittmann a syn, PD Očová a spoločnosť INSEMAS, ktorých pričinením sa mohla celá súťaž uskutočniť. Veríme, že táto milá, no najmä užitočná súťaž bude mať vzostupný charakter a naplní isté kritéria, pre ktoré vznikla, a to podporiť trend racionálnej výživy populácie obyvateľov Slovenska a taktiež zvýšiť dopyt po tejto kvalitnej surovine a výrobkoch z nej. Veď mlieko je liek prírody.

Richard Gonda, žiak SPOŠ Zvolen

Vznikne asociace vzdělávacích zařízení

Skutečně historická schůzka se uskutečnila 3. března v Praze Malé Chuchli. Ke společnému jednání se v prostorách katedry pedagogiky ČZU sešla dvě sdružení – **Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství** a **Sdružení vzdělávacích zařízení se zemědělským, lesnickým, rybářským, potravinářským a gastronomickým zařízením**, aby jednala o svém spojení. Dalo by se říci – konečně! Zemědělské školství se nesmí tříštit, zvláště když rozdíly mezi středními odbornými učiteli a středními odbornými školami se budou postupně stírat a společný postup je vždy efektivnější.

Jednání se zúčastnili představitelé obou sdružení a jako hosté PhDr. Píchová a Ing. Matoušek z ministerstva zemědělství, Ing. Šrámek z ministerstva školství a doc. Slavík z hostitelské katedry.

Předsedové Ing. Musil a Ing. Kot představili vzájemně svá sdružení (každé zastupuje kolem 110 – 120 školských zařízení), od kterých vzešlo rozhodnutí o společné cestě. Nové sdružení přenese pravomoce na kraje, kde se bude odvíjet hlavní spolupráce škol a z centra se očekává pouze vedení koordinačního charakteru.

Co je třeba vyřešit

První otázka – zda ke spojení má dojít tzv. sloučením (jedna organizace se musí zrušit a přidat k druhé) nebo splynutím (obě se zruší a založí se nová) vyvolala živou diskuzi. První způsob je jednodušší, rychlejší, ze zůstavší organizace by zbylo pouze registrační číslo – název, stanovy, orgány, sídlo by byly nové. Učiliště se přiklání spíše k variantě druhé – začít s „čistým stolem“, ale nakonec zůstal tento bod otevřený. Je nutné např. prověřit, jak lze převést akreditaci na vzdělávání, kterou jedno sdružení vlastní.

Na názvu nového sdružení se obě organizace poměrně rychle shodly: Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru (nebo pro rozvoj venkova). Sídlem asociace s ohledem na dostupnost by se mohl stát Humpolec. Řídící výbor by se skládal ze 14 zástupců (každý kraj by si zvolil jednoho) plus předseda. Krajští zástupci by měli mandát pro jednání v krajích. Střední odborné školy požadovaly ještě jednoho společného zástupce za školní hospodářství, protože jejich problematika je od škol značně odlišná. Jednotlivé sekce by vznikly později podle konkrétní potřeby v rámci krajů.

Otázka finančních prostředků bude ještě upřesněna. Každý nový člen by přinesl nový členský příspěvek, uvažuje se ještě s přidáním určité finanční částky z dosavadního majetku na každého člena. Výše příspěvku podle jednoho z návrhů (1 000 Kč) by měla být taková, aby byla přístupná i pro malé školy.

Pokračovat dál

Na dopracování stanov se sejdou 21. března společně dvě tříčlenné skupiny, o měsíc později by se opět setkaly výbory obou sdružení a do konce školního roku i obě konference – nové sdružení může být ustanoveno.

Podle hostů z obou ministerstev je spojení obou sdružení velmi důležité a potřebné pro komunikaci, spoléhají se na další spolupráci a pomoc.

Předsedové obou sdružení ocenili splnění hlavní myšlenky a solidní pracovní atmosféru jednání, katedře poděkovali za příjemné prostředí.

akr

Jarní zahradnické výstavy a soutěže

- 13. – 16. 3. 2003 Praga Florea, Letňany
- 19. – 23. 3. 2003 Zemědělec, Lysá nad Labem
aranžérská soutěž žáků Polabský motýl
- 24. – 27. 4. 2003 Flora Olomouc
aranžování chrámových prostor
- 14. – 16. 5. 2003 Děčínská kotva

A než navštívíte některou z výstav, nabízíme vám malé ohlédnutí za jednou přední světovou výstavou, kde se úspěšně představila naše zahradnická škola.

Brněnští a Floriáde 2002

Období od 6. dubna do 20. října 2002 patřilo v nizozemském městečku Haarlemmermeeru světové zahradnické výstavě Floriade 2002. Její hlavní myšlenka se nesla kromě zahradnictví v ekologii, soužití člověka s krajinou, trvale udržitelném rozvoji a rozmachu regionů.

Česká republika tu realizovala projekt „Setkání v lázních“, který vycházel z tradice našeho lázeňství. Vytvořená expozice o rozloze 400 m² představovala vodu jako pramen života, na který navazovala výsadba stromů, keřů a květin v působivých kompozicích. Zajímavým řešením vznikla i iluze s altánem – typicky uměleckým architektonickým prvkem lázeňských kolonád.

S potěšením můžeme konstatovat, že česká práce se setkávala na výstavě s nevšedním zájmem návštěvníků.

Je nutno vyzvednout, že na tomto úspěchu se významnou měrou podílelo i naše školství – jmenovitě pak Střední

zahradnická škola v Brně-Bohunicích. Ta zde měla několik zastoupení. Učitel Ing. Bohumil Zavadil byl pověřen funkcí prezidenta české asociace, která se jako soukromá iniciativa Floriády zúčastnila v postavení České republiky. Velmi oceňovanou činnost asociace, kde nechyběla např. ani dokumentace snahy vstupu České republiky do EU, aktivně doplnila skupinka studentů bohunické zahradnické školy, která se podílela na realizaci výsadby rostlin a údržby zeleně. Vedení výstavy vysoce ohodnotilo odbornost a kvalitu provedení jednotlivých úkonů.

A tak v Nizozemí, kde se setkali zájemci ze všech kontinentů naší planety, zanechalo české školství prostřednictvím zástupců Střední zahradnické školy v Brně-Bohunicích nesmazatelnou stopu. Poctivá a svědomitá práce byla výraznou propagací.

Ing. Jiří Ptáček
SZaŠ Brno-Bohunice

„Bud’ budeme mít partaje, nebo republiku!“

Šedesát pět let od úmrtí budovatele ČSR a agrárního politika Františka Udržala

Počátek letošního roku, spjatý až s téměř tragikomickým divadlem okolo volby nového českého prezidenta, mě přivedl k listování v historickém kalendáři našich nejnovějších dějin – a jejich památnými daty s magickou osmičkou na konci – pohnutému a událostmi nabitému roku 1938, kam také spadá úmrtí dnes zcela zapomenutého českého a poté československého agrárního politika, účastníka proti rakouského odboje, ministra národní obrany a předsedy vlády Františka Udržala. Tato více než jasná hvězda na politickém nebi celého období totiž nesla hanlivou nálepkou „buržoazního politika, statkáře a agrárníka“, s cílem vymazat ji definitivně z historického povědomí národa.

Narodil se 3. března 1866 v rolnické rodině v Dolní Rovni u Pardubic. Roku 1886 absolvoval vyšší hospodářskou školu v Táboře, při praxi v Německu si doplnil vzdělání vysokoškolským studiem zemědělství v Halle a po vykonání vojenské služby v Budapešti (kde se naučil maďarsky) pracoval od roku 1894 na vlastní usedlosti v rodné obci.

Již od počátku 90. let se účastnil společenského a politického života na Pardubicku, ale jeho ambice měly daleko větší rozsah. V roce 1897 byl zvolen v chrudimském a pardubickém okrese za Národní stranu svobodomyšlnou (mla-

dočechy) do říšské rady a o rok nato do zemského sněmu za volební obvod Louny. V roce 1903 se vzdal mladočeského mandátu a v říšské radě působil jako nezávislý kandidát, prosazující zejména všeobecné hlasovací právo.

Roku 1907 se stal členem názorově blízké středostavovské České strany agrární a současně vytvořil s duší tohoto politického hnutí Antonínem Švehlou (1873–1933) skvěle se doplňující tandem. Jedinečné rozdělení úloh obou mužů (jež mimo jiné spojovala po celý život skutečnost, že nikdy nekoketovali se socialismem) spočívalo v tom, že Udržal pracoval na otevřené scéně ve Vídni, Švehla pak v zákulisí doma v Praze.

Za první světové války se v roce 1915 stal Udržal předsedou agrárního klubu poslanců a po obnovení říšské rady jejím prvním místopředsedou. Od léta 1918 byl členem Národního výboru československého a patřil vedle K. Kramáře, A. Švehly, V. Klofáče, F. Soukupa a A. Rašína k jeho nejvýznamnějším činitelům.

Vznik Československa 28. října 1918 zastihl Udržala ve Vídni, ale ještě téhož dne dorazil do Prahy. V Národním výboru zastával důležitou funkci předsedy prozatímní-

ho branného výboru. Okamžitě a energicky začal plnit svoje povinnosti: pacifikoval přítomné rumunské vojáky a dosavadní velitelství c. a k. armády v Praze a zlikvidoval odpor vojenského velitele litoměřické posádky, který chtěl zakročit proti pražským „vzbouřencům“. Také díky jemu proběhl říjnový „převrat“ tak klidně a nenásilně. Protože o problémy armády se Udržal zajímal již dávno, jeho vědomosti a úspěchy byly dostatečným důvodem k tomu, aby se v letech 1921 až 1926 a 1926 až 1929 stal ministrem národní obrany v Benešově a Švehlově vládě.

V letech 1929 a 1932, když vykonával funkci ministerského předsedy, musel se potýkat s těžkým dopadem světové hospodářské krize na ekonomiku ČSR. Vynakládal velké úsilí pro konsolidaci národního hospodářství, přičemž se snažil odstranit nesoulad mezi výrobou, distribucí a spotřebou. Jeho osobní povahové rysy snad nejlépe vystihuje jedna epizoda spadající právě do tohoto časového období. Když mu bylo v roce 1930 nabídnuto udělení čestného doktorátu Univerzity Karlovy, poděkoval za tuto poctu, poprosil o odložení celého aktu, protože „vede těžký zápas, jak provést stát velkou světovou krizí“. V soukromí pak prý říkal: „Mám v rodině tři doktory. Všichni své tituly získali velkou prací, zdálo se mně nespravedlivé, abych titul přijal.“

F. Udržal byl od počátku až do své smrti členem Národního shromáždění za Republikánskou stranu zemědělského a malorolnického lidu, běžněji známou jako agrární, která

byla vyjma prvních voleb v roce 1920 nejsilnější parlamentní stranou po celou dobu trvání první republiky. Přesto spatřoval jedno z vážných nebezpečí pro demokracii v přeceňování partajních legitimací – svojí vlastní stranu nevyjímaje.

Jeho evidentně nadčasové heslo z roku 1932, kdy ho vlastní strana chtěla sesadit z funkce premiéra, protože podporoval hradní politiku, znělo: „Buď budou partaje nebo republika!“ Nakonec pro zdravotní potíže a celkové vyčerpání vládními funkcemi, ale především znechucen intrikami, které v době Švehlovy nemoci proti němu vedli v agrární straně především Rudolf Beran a jeho stoupenci, podal demisi sám. A to i přes nesouhlas a prosbu takové autority, kterou představoval T. G. Masaryk. Stáhnul se pak z „velké“ politiky, i když byl nadále poslancem a pečlivě sledoval politický vývoj. Při třetích volbách v roce 1935 se ještě stal senátorem Národního shromáždění, ale koncem 1937 vzdal mandátu a odešel do ústraní.

Avšak doslova do své smrti pomáhal První české vzájemné pojišťovně v Praze, protože právě při odchodu z její budovy 1. dubna 1938 jej postihla mozková mrtvice. Bojoval se smrtí ještě dvacet pět dní. Zemřel před 65 lety 24. dubna 1938. Jeho poslední slova z tohoto krizového období zněla zcela prorocky: „Nedovedeme-li se bránit na bojišti, budou zase nejlepší z nás umírat na popravištích nebo ve vyhnanství.“

Ing. Bohumil Tesařík
Kaznějov

Co s pedagogickými seniory

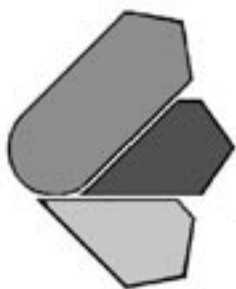
jeden příklad

V prosincovém čísle Zemědělské školy jsme uveřejnili úvahu s výše uvedeným titulem. Autor článku se zamýšlí, jak zajistit důstojné pokračování v práci pedagogům i po jejich odchodu do důchodu. Že to lze, jsme se dozvěděli z Vyšší odborné školy a Střední odborné školy v Březnici.

Ing. Jiří Petr působí ve školství nepřetržitě od r. 1957, kdy nastoupil jako učitel výběrových škol odborných a dosud ve svých 70 letech, které letos oslavil, vyučuje se zkráceným úvazkem jako důchodce na Střední odborné škole v Březnici.

Jeho žáci vzpomínají na entuziasmus a pedagogické mistrovství, se kterým vyučoval. Jeho hodiny byly dávány za vzor jak učit a naučit, proto jeho učitelský věhlas přesáhl hranice regionální působnosti. Byl řadu let zván do komisí pro tvorbu učebních pomůcek v bývalém Koménium, podílel se na tvorbě učebních pomůcek i pro ostatní školy. Spolupracoval s vysokou školou, s výzkumnými pracovišti a s celou řadou dalších institucí. Právě jeho odbornost byla důvodem k pozváním ke konzultacím a později i k pověření zpracování pedagogických dokumentů pro nový obor Rostlinolékařství.

Agrární komora ČR ve spolupráci se sdruženími zemědělských škol a zemědělských učilišť pořádá v Humpolci dne 15. dubna 2003 seminář Odborné zemědělské vzdělávání a členství České republiky v Evropské unii

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejších „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

AGROINŠTITÚT
NITRA

***Jaký větší a lepší dar
můžeme věnovati vlasti,
než jestliže vyučujeme
a vzděláváme mládež.***

J. A. Komenský

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 01 70, e-mail: casopis@agroinstitut.sk

Redaktorka: Mgr. Daniela Janková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15, - Kč (Sk),
roční předplatné 150, - Kč (Sk)

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorem ilustrace na obálce je Ing. Mirko Hrabě, SZeŠ Humpolec

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava;
Ing. Miroslav Červený, SZeŠ Humpolec;
Ing. Igor Drobný, SZáŠ Piešťany; PhDr.
Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha;
doc. PhDr. Emília Fulková, CSc., KPP Nitra;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka
Husová, NÚOV Praha; Mgr. Daniela Janková,
Agroinštitút Nitra; Ing. Ivan Jung, CSc.,
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska
komora; Ing. Václav Kolečko, SOU Praha
– Velká Chuchle; PhDr. Dana Linhartová, CSc.,
ÚHV PEF MZLU Brno; Ing. Josef Matoušek,
MZe ČR; Ing. Mária Múdra, SOUP Rakovice;
Ing. Jaromír Musil, Ph.D., Národohospodářská
škola Boskovice; doc. Ing. Milan Slávik, CSc.,
KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR